

νάπαλιν· τέλος τὸ ποιὸν τοῦ ἤχου εἶναι ἢ διαφορὰ ἢ μεταξὺ τῶν διαφόρων ἡχῶν προερχομένη ἐκ τῶν διαφόρων ἡχούντων σωμάτων ἢ διαφόρων μουσικῶν ὀργάνων καὶ τῆς φωνῆς διαφόρων ἀνθρώπων.

Ἡ μουσικὴ κανονίζουσα τοὺς τόνους καὶ συνδυάζουσα αὐτοὺς ποικιλοτρόπως ἀποτελεῖ τὰς ὥραίας μουσικὰς ἀρμονίας· τὰς τοσούτῳ ἐπενεργούσας ἐπὶ τῶν αἰσθητηρίων ἡμῶν, καὶ διεγχειρούσας τὰ διάφορα ψυχικὰ ἡμῶν αἰσθήματα. Τὰς μουσικὰς ἀρμονίας σύντροπον ἔχομεν εἰς τὰς διασκεδάσεις ἡμῶν ὡς διεγχειρούσας τὴν εὐθυμίαν· αὐταὶ ἐν πενήθιμῳ τελετῇ ἐπαυξάνουσι τὴν συγκίνησιν ἡμῶν. Αἱ μουσικαὶ ἀρμονίαι ἄγουσιν ἡμᾶς εἰς κατάνυξιν προσερχομένους εἰς τοὺς θεοὺς Νεοὺς ἵνα προσφέρωμεν τὰς πρὸς τὸν Ὑψιστον Ἰκεσίας, αὐταὶ τέλος ἐμψυχόνοῦσι τὸν πρὸς δόξαν τῆς Πατρίδος ἐφορμῶντα κατὰ τοῦ πολεμίου στρατιώτην.

Ι. Α. ΜΑΡΓΑΡΗΣ.

ἱατρὸς

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΟΣ

Ὁ αἰὼν οὗτος ἠρίθμει δύο ἔτη, ὅταν, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ῥῆσιν, ἐγεννήθη ἐν Βεζανσῶν, ἀρχαία ἰσπανικὴ πόλει καὶ νῦν ἑδρὰ τοῦ νομοῦ τοῦ Doubs ἐν Γαλλίᾳ, ὁ πνευματέμφορος ἀοιδὸς, οὗ σήμερον τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις προσφέρομεν τὴν εἰκόνα. Τέκνον γηραιοῦ στρατιώτου τῆς δημοκρατίας καὶ μητρὸς βασιλόφρονος, ἐκληρονόμησεν ἀμφοτέρω τὰ τοσούτων ἀντίθετα ἀπ' ἀλλήλων τῶν γονέων τυο φρονήματα· τοῦτο δὲ ἀρκούντως ἐξηγεῖ τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ παλινωδίας, ὑπαγορευθεῖσας πλειστάκις ὑπὸ ἐδραίας πεποιθήσεως, ἐνίοτε ἴσως ὑπὸ παραγνωρισθείσης φιλοδοξίας, οὐδέποτε

ZAK. ANΘ. ΕΤΟΣ Γ'.

ὅμως ὑπὸ ἰδιοτελείας καὶ ἀνανδρίας. Παῖς ἔτι ὢν, ἠκολούθησε τὸν πατέρα του εἰς Ἰταλίαν καὶ Ἰσπανίαν, ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ ταύτῃ χώρα ἡ ἐνθεος αὐτοῦ φαντασία, ἀδιακόπως πλησσομένη καὶ ἀφαρπαζομένη ἔνθεν μὲν ὑπὸ τοῦ ζωφόρου ἐκείνου οὐρανοῦ, ἔνθεν δὲ ὑπὸ τῶν μνημείων τῆς ἀραβικῆς μεγαλοπρεπείας, ἐκτῆσατο τὸν ἰδιορρυθμον, ἐνίοτε δὲ καὶ ὑπερόριον ἐκείνον χαρὰ κτῆρα, τὸν διακρίνοντα τὴν ἀνατολικὴν ποίησιν. Ἡ λυρική ποίησις, ὁ πρῶτος οὗτος φθόγγος νεανικῆς καρδίας, ἐπὶσχόλησε τὰ πρῶτα τῆς ἐφηβείας του ἔτη· καίτοι δὲ πολλάκις ἐπιτιμηθεὶς ὑπὸ κριτῶν ἀμβλυωπόντων ἢ προκατειλημμένων, οὐδέποτε παρεξέκλινε τῆς νέας ὁδοῦ, ἣν ἐχάραττεν ἐντὶ γραμματολογία τῆς πατρίδος του, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Σατωβριάνδου, l'enfant sublime (ὁ ἐξοχος παῖς). Τὰς ᾠδὰς καὶ Χορωδίας, πρῶτα δοκίμια τῆς μεγαλουργοῦ αὐτοῦ διανοίας, διεδέχθησαν τὰ Ἀνατολικά ἄσματα, πινακοθήκη ὑψηλῶν ἢ ἐπιχαρίτων εἰκόνων περιβεβλημένων τὴν φεγγαβολίαν τῆς ἀνατολικῆς ἐμπνεύσεως· ἀκολούθως τὰ Φθινοπωρινὰ φύλλα, ρεμβώδεις καὶ κατανυκτικαὶ ἐκχύσεις ψυχῆς· εἰθισμένης ἤδη πρὸς τὰ ἀγαλλιᾶσεις καὶ τὰς ὁδύνας τῆς ζωῆς, ἐξαντλησάσης ἴσως τὸ κύπελλον τῶν ἐρωτικῶν φαντασιώσεων, πλὴν στομουμένης ἐν τῇ γλυκύτητι τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου· εἶτα οἱ Ἑσπερικοὶ φθόγγοι, αἱ Ἀκτίνες καὶ Σκιαὶ, αἱ Τιμωρίαι, αἱ Μελέται, αἱ ᾠδαὶ τῶν ἀρνιῶν καὶ δασῶν, δικαίως ἴσως ὑπὸ πολλῶν ἐπικριθεῖσαι, τὸ Φρικτὸν ἔτος, νευρῶδες καὶ γραφικὸν ἀφήγημα τοῦ τελευταίου τῆς Γαλλίας πολέμου, καὶ τέλος ἡ Παράδοσις τῶν αἰώνων, κολοσσαῖον ἔργον, οὗ τὴν συνέχειαν ἐδημοσίευσεν ἰφέτος, ὡς δῶρον εἰς τὴν πατρίδα, κατὰ τὴν ἐπέτειον ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του, τὴν 26ην Φεβρουαρίου. Πλὴν μεταξὺ τῶν λυρικῶν τούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀριστοτεχνημάτων, παρεντίθενται χρονολογικῶς ἕτερα προΐοντα τῆς δαιμονίου αὐ-

τοῦ φαντασίας, οἷον τὰ δράματα αὐτοῦ, ὁ *Κρομουέλλος*, ὁ *Ἑρράνγ*, ὁ *Βασιλεὺς Εὐθυμῆ*, οὗ τὴν παράστασιν τοσάκις ἀπηγόρευσε, ὥς ἐκ τοῦ τίτλου, καὶ αὐτὴ ἡ φιλελεύθερος τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου κυβέρνησις, ἡ *Μαρία Δεῶρμ*, ἡ *Λουκρητία Βοργία*, ἡ *Μαρία Τυδώρις*, ὁ *Ἄγγελος Μαλιλιέρης*, ὁ *Ρονὲ Βλὰς*, οἱ *Πολιάρχοι* (*Burgaves*), ἐκ τῶν πλείστων τῶν ὁποίων ἐξήχθησαν μελοδράματα τονισθέντα ὑπὸ τῶν ἐξοχωτέρων τῆς Ἰταλίας μουσουργῶν—πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ τὰ μυθιστορήματα αὐτοῦ, ἡ *Παραγία τῶν Παρισίων*, τὸ μοναδικὸν τοῦτο βιβλίον, ὡς τὸ ἀπεκάλεσεν ὁ Σαὶν-Μάρκ Γιραρδίνος, οἱ *Ἀθλοὶ*, μυθοπλαστικὰ κοινωνιστικῇ, οἱ *Ἑργάται τῆς θαλάσσης*, ὁ *Γεῶν ἀνθρώπος*, *Ἐννερηκοῦτα κρία*, ἢ *ἡ ἐποχὴ τῆς τρομοκρατίας* ἐν Γαλλίᾳ κτλ. Διὰ τοῦ πολλοῦ τοῦ πρώτου τῶν δραμάτων τούτων, τοῦ *Κρομουέλλου*, τοῦ προγράμματος τούτου τῆς νέας αὐτοκεφάλου σχολῆς, ἥς οὗτος ἀνεδείχθη ὁ ἰθύντωρ, ἐκέρηξεν ἄσπονδον, λυσσώδη κατὰ τῆς κλασικῆς σχολῆς πόλεμον, καθ'ὃν ἡγούμενος τῆς πλειάδος τῶν διασημοτέρων ποιητῶν καὶ γραμματολόγων τῆς πατρίδος του, κατήγαγε πολλάκις ἐπιφανεῖς θριάμβους, οὐδέποτε δὲ ἤτταν ὀριστικὴν. Ἐν τοῖς δράμασι καὶ μυθιστορήμασι τούτοις, μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς λυρικοῖς αὐτοῦ καλλιτεχνήμασι, καταφαίνονται ἐναργέστερον ἅπασαι αἱ ἀρεταὶ καὶ ἐλλείψεις τῆς τεραστίου αὐτοῦ διανοίας. Ἡ ἀντίθεσις, οὐχὶ ἡ καλλιτεχνικῇ, ἡ περιοριζομένη εἰς τὴν ἰχνογράφειν καὶ τὸν χρωματισμὸν οἰοῦντο ποιητικοῦ ἔργου, ἀλλ' ἡ ἀπότομος καὶ ἀκανόνιστος στοιχείων πολλάκις ἀδιαλλάκτων, ἀποτελεῖ τὸν κύριον χαρακτήρα τῆς ἡμιψυχίας του, τοῦ ὕψους του καὶ αὐτοῦ ἔτι τοῦ λεκτικοῦ του· τοῦτο δὲ τὸν ἀποπλανᾷ ἐνίοτε εἰς τὸ ἀλλόκοτον, εἰς τὸ τερατῶδες καὶ εἰς ὅλας τὰς παρεκτροπὰς τοῦ *réalisme*, τοῦ νοσηνοῦς τούτου γραμματολογικοῦ συστήματος, καθ'ὃ τὸ δυσειδές, τὸ φρικῶδες, καὶ πᾶν τὸ προ-

ξενοῦν φρίκην καὶ ἀποστροφὴν εἰς τὸν ἄνθρωπον, πρέπει ν' ἀπεικονίζηται ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ εἰδεχθείᾳ ὥς στοιχεῖον ἀναπόδραστον καλλιλογικῆς ἀναλογίας καὶ τελειότητος.

Τῶν ἰδεῶν τούτων μετὰ καρτερίας καὶ θάρρους προὔμαχυσεν, ὅχι μόνον ἐν τοῖς πονήμασιν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ ἐφημεριδογραφίᾳ καὶ πρὸ πάντων ἐν ταῖς περιοδικαῖς συγγράμμασιν, ἡ *Σφαῖρα* καὶ ἡ *Γαλλικὴ Μῦσα*, περὶ ᾧ συνεκέντρωσε τοὺς ἐξοχωτέρους τῶν ὁπαδῶν του, κινήσας καὶ αὐτοῦ τοῦ γηραιοῦ Γαίτου τὴν ἀγάπην καὶ τὸν θαυμασμόν. Δυστυχῶς, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἰπομεν, δὲν διέπρεψεν ἐπὶ ἰσῇ εὐσταθείᾳ ἐν τῇ πολιτικῇ αὐτοῦ βίῳ, διότι ἀφοῦ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτοῦ νεότητι ἐξύμνησεν ἐνθουσιωδῶς τὰς δόξας τῆς παλαιᾶς μοναρχίας καὶ περιπαθῶς ἐξετραγώδησε τὰς συμφορὰς τῆς, ἀπεσικίρτησεν ἀπὸ τῶν τάξεων αὐτῆς, ἐπικροτήσας εἰς τὴν Ἰουλιανὴν μεταπολίτευσιν καὶ εἰς τὴν ἀνάρρησιν Λουδοβίκου τοῦ Φιλίππου, ὃν, καίτοι ὑπ' αὐτοῦ ὁμότιμος διορισθεὶς, ἀντεπολιτεύθη ἀκολούθως σφοδρότατα, ἀναδειχθεὶς ἐνθερμος δημοκρατικὸς καὶ εἰς τῶν πρωτοεργῶν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1848. Προκινδυνεύσας ὑπὲρ τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν κατὰ τὴν 2 καὶ 3 Δεκεμβρίου 1851, δηλαδὴ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ πραξικοπήματος τοῦ προέδρου τῆς δημοκρατίας καὶ εἶτα αὐτοκράτορος τῶν Γάλλων Ναπολέοντος τοῦ Γ'. ἐξωρίσθη ὑπὸ τούτου κατισχύσαντος, καὶ διήνυσε τὰ πλείστα τῆς ὑπερορίας του ἔτη ἐν Guernesey, μικρᾷ νήσῳ τῆς Μάγχης ἀνηκούσῃ εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς, ἐκ διαλειμμάτων δὲ ἐν Λονδίνῳ καὶ Βρυξέλλαις. Τῆς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος κατὰ τὸ 1859 χορηγηθείσης γενικῆς ἀμνηστίας ἀπηξίωσε νὰ ὠφελήθῃ, ἐπανερχόμενος εἰς τὴν γενέτειράν γῆν· εἰς ταύτην δὲ δυστυχῶς τὸν ἐπανάγαγον αἱ συμφοραὶ τοῦ 1870. Ἐκτοτε διατρίβει ἐν Παρίσις, οὐχὶ πλέον ὁπαδὸς τῆς δημοκρατίας, ἀλλὰ σχεδὸν τῆς κοινοκτη-

μοσύνης· κατὰ δὲ τὴν συγκρότησιν τῆς ἡδὴ διαλυθείσης Βουλῆς διωρίσθη γε-
ρουσιαστὴς ἀγορεύσας πρὸ ἐνὸς μηνὸς
μετὰ πλείστης φρονήσεως καὶ ἐμβρι-
θείας, πρώτην ἴσως φορὰν διαρκούντος
τοῦ πολιτικοῦ βίου του, κατὰ τῆς πα-
ρούσης κυβερνήσεως καὶ κατὰ τοῦ ὑπ'
αὐτῆς ἐνεργηθέντος κοινοβουλευτικοῦ
τολμήματος τῆς 46ης τοῦ παρελ-
θόντος Μαΐου.

Κάτοχος ἀπεράντου πλούτου, ἀπο-
λαύων παγκοσμίου καὶ ἀγῥάτου δόξης,
ύγιης καὶ ἀκμαῖος ἐν τοσοῦτῳ βαθεῖ
γῆρατι, ὁ ἀνὴρ οὗτος ἠδύνατο ἴσως νὰ
κληθῇ εὐτυχὴς· πλὴν, φεῦ! ἡ ἐστία
του, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν, εἶναι ἐ-
σβεσμένη. Ἡ προσφιλὴς αὐτοῦ θυγά-
τηρ ἐπνίγη πρὸ ἐτῶν ἐν τῷ 'Ροδά-
νῳ· δύο δὲ υἱοὶ τεσσαρακοντούτεις σχε-
δὸν καὶ διαπρέποντες ἐπὶ ἐκτάκτῳ μαθή-
σει, ἀπέθανον ἀμφότεροι εἰς ὀλίγην ἀπό-
στασιν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου. Τὴν ἐρήμωσιν
ταύτην τῆς καρδίας του εὐγλώττως ἐ-
ξεικόνισε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, γράψας
ἐπὶ τοῦ ἐπισκεπτηρίου του πρὸς τὸν
δοῦκα τῆς Ὁμᾶλης, ὑπὸ παραπλησίας
συμφορᾶς πληγέντα· *Patrem miser-*
um pater dolorosus.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ.

(συνέχεια καὶ τέλος)

IV

ΣΩΤΗΡΙΑ ΑἰΣ

Τὸ πᾶν σιγᾷ περὶ τὴν τεθλιμμένην
μητέρα. Αἰφνης λίθος ἀποσπάται ἐνώ-
πιον αὐτῆς· ἀνήσυχος προτείνει τὴν
κεφαλὴν καὶ παρατηρεῖ αὐτὸν κυλιόμενον
κάτω τοῦ βράχου. Ἀκτὶς ἐλπίδος ἐκ
τούτου γεννᾶται. Ἀναρτήσασα ἀσφα-
λῶς διὰ τοῦ περιζώματος ἐκ τοῦ τρα-
χήλου αὐτῆς τὸ βρόφος, ἀποφασίζει,
ώθουμένη μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου

ἢ ὑπὸ τῆς θελήσεως, νὰ ἐκπληρώσῃ
ἀπελπιστικὴν ἀπόφασιν. Μὲ ὀφθαλμοὺς
ἡμικλείστους, καθὸ φοβούμενη μὴ ἡ ὕ-
ψις τοῦ κινδύνου ἐλαττώσῃ τὸ θάρ-
ρος αὐτῆς, προχωρεῖ βραδύως μέχρι
τοῦ χείλους τοῦ κρημνοῦ, ἐκείθεν δὲ
ἡρέμα κατερχομένη, ἐνῶ στερεῶς κρα-
τεῖται ἐκ τῶν ἐξέχουσῶν ριζῶν, ἐγ-
καταλείπεται εἰς τὴν φρικώδη κατὰ-
βασιν. Μετὰ τινα δευτερόλεπτα θανα-
τηρᾶς ἀγωνίας ἐνόμισεν ὅτι ὑπὸ τοῦς
πόδας αὐτῆς εὖρεν ὀπωσοῦν στερεὴν ἑ-
δαφος καὶ πρὸς στιγμὴν ἐστάθη. Τό-
τε ἡσθάνθη ἀναγεννώμενον τὸ θάρ-
ρος αὐτῆς, καὶ τοι ἡ θανατηρὰ ἐκείνη
ἀγωνία δὲν ἐγκατέλειπεν αὐτὴν καὶ τῇ
ἐπέφερε παγερὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου ἰ-
δρώτα. Τότε ἐσκέφθη τὸν θεὸν καὶ
στρέψασα πρὸς τὸν οὐρανὸν τὸ βλέμ-
μα ὡς ἐν αὐτῷ ἀνατιθεμένη πᾶσαν
ἐλπίδα, ἤρχισε πάλιν κατερχομένη. Πλὴν
ἄλλος λίθος ἀποσπασθεὶς ἐκυλίσθη πρὸς
τὰ κάτω ἄλλην ἢ ὁ πρῶτος λαβὼν δι-
εῦθυνσιν, ἐκ τούτου δὲ αὕτη ἐγνώρισεν
ὅτι ἐξετράπη τῆς ὀρισθείσης ὁδοῦ.
Ἐν ἔτι βῆμα καὶ ἡ Λίτσα καὶ τὸ τέ-
κνον αὐτῆς ἀπώλυντο. Ἀπέλπιδος
καταβαλοῦσα προσπαθείας ἠδυνήθη ἡ
ἀτυχὴς μήτηρ νὰ διευθυνθῇ πλαγίως,
παρατηρήσασα δὲ ὅτι τὸ χῶμα καὶ
τὰ λιθάρια, ἅτινα κατερχομένη με-
τεκίνει, βραδύτερον ἐκυλίωντο, ἀφέθη
μετὰ πλείοτερον θάρρους.

Ἡ Λίτσα μόλις προσέβη μικρὸν, ὅτε
νέα προσκόμματα παρενεβλήθησαν εἰς
τὴν κοπιώδη ὀλίσθησίν της. Ὁ βρά-
χος καθίστατο μᾶλλον ἀπότομος καὶ
λειὸς, πρὸς τὰ κάτω δὲ ἔχαινον κατα-
πληκτικαὶ ὄπαί. Οὐδὲν ἔρεισμα πα-
ρίστατο εἰς τὸ βλέμμα της ὅπερ ἑ-
ναγωνίως περιέφερεν. Ἦδη ἀπεφάσισε
ν' ἀναβῇ πάλιν ἐκεῖ, ὅπόθεν μὲ προ-
φανῇ καὶ μέγαν κίνδυνον τῆς ζωῆς της
κατέβη, ὅτε ἀκτὶς ἐλπίδος ἐνεψύχω-
σε τὰ νεκρωθέντα βλέμματά της. Ὁ-
λίγα βήματα μακρὰν διέκρινε κισσὸν
ἐρριζωμένον εἰς τὸν βράχον, καὶ ὅστις
ἀπὸ πολλοῦ ἴσως ἐκεῖ ριζοβολήσας καὶ

συμπεριπλακείς ἐξετάθη καταστάς ἰσχυρὸς ὡς κλάδος. Τοὺς κόμβους καὶ τὰς περιπλοκάς αὐτοῦ ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ ὡς κλίμακα.

Ἡ Λίτσα ἡρώϊκὰς καταβαλοῦσα προσπαθείας, ἔφθασε τὸν ἔρποντα κισσόν, καὶ πλήρης ἐλπίδος παρηγορήθη καὶ ἠδυνήθη ν' ἀναπαυθῇ ὀλίγον καὶ ν' ἀνακτῇ τὰς ἐξαντληθείσας δυνάμεις αὐτῆς. Πρὶν ἢ ὅμως ἀντὶ κλίματος μεταχειρισθῇ τὸν κισσόν, ἐσκέφθη ὅτι βῆμά τι ἐπισφαλές θὰ παρέστυεν αὐτὴν καὶ τὸ θρέφος τῆς εἰς φρικώδη θάνατον. Ὅθεν, λ' ἄσασα τὸν δεσμὸν δι' οὗ πρὸ ὀλίγου ἐξησφάλισεν ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς τὸ θρέφος, ἔδωκεν αὐτὸ ἰσχυρῶς ἐκ τῶν ὤμων τῆς, ἵνα οὕτως ἔχῃ ἐλευθέρως τὰς τοῦ σώματος κινήσεις. Τοῦτο πράξασα, ἔριψε τὸ βλέμμα κατὰ πρὸς τὴν κοιλάδα· ἐκ τοῦ ὕψους δ' ἐκείνου ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τοὺς θεωμένους τὸ ἡρώϊκόν αὐτῆς θάρρος. Οἱ πτωχοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι γονυπεταῖς μετὰ τοῦ ἐφημερίου, κληθέντος ἐκεῖ ἐπὶ τῷ σπουδαίῳ συμβάντι, θερμῶς ἐδέοντο τοῦ Παντοδυνάμου ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς νέας μητρὸς καὶ τοῦ τέκνου τῆς. Ἡ προσευχὴ ἐκείνη ἦτο ἄσμα τὸ ὁποῖον ἡ Λίτσα πολλάκις ἔψαλλε μετὰ τῶν συγχωρικῶν τῆς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ των, ἄσμα τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐρχόμενον ὡς ἵνα πείσῃ αὐτὴν περὶ τῆς προστασίας τοῦ θεοῦ, ἐν ᾗ αὕτη, ἡ πτωχὴ, τοσαύτην ἀντιτίθετο πίστιν.

Ἀρπασθεῖσα λοιπὸν ἐκ τοῦ κισσοῦ ἤρχισεν ἡ Λίτσα κατερχομένη τοῦ ὀρθίου ἐκείνου βράχου—ἦτο κίνδυνος εἰς μόνην τὴν ἀναπύλησιν τοῦ ὁποίου καὶ ὁ τολμηρότερος θὰ ἔφριπτε. Πλὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην οὐδένα διέκρινεν ἡ Λίτσα κίνδυνον, τοσοῦτον ἀπησχόλει αὐτὴν ἡ σκέψις τοῦ νὰ σώσῃ τὸ τέκνον τῆς. Καίτοι πολὺ εἶχε θάρρος, ὅμως μετὰ πολλῆς προσοχῆς ἔθετε τὸν πόδα εἰς τὰς ἀπείρους περιπλοκάς τοῦ κισσοῦ, οὕτω δὲ κατέβη ὀλίγον μέχρις οὗ εὗρε πέτρην ἐξέ-

χουσάν ὅπου ἠδυνήθη καὶ πάλιν νὰ σταθῇ ἐπὶ μικρόν. Ἄλλ' ἐκείθεν ἀκριβῶς δυσχερεστέρα, σχεδὸν ἀδύνατος καθίστατο ἡ κατάβασις. Ἀμφοτέρωθεν φρικώδεις παρίσταντο κρημνοί. Ποῖαν νὰ βαδίσῃ ὁδόν; Ἐκ τῆς θέσεως ἐκείνης δὲν ἔβλεπε τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς δεομένους χωρικοὺς, δὲν ἤκουε τὴν ἐνθαρρύνουσαν αὐτὴν προσευχὴν· ἐφαίνετο ὅτι ἐξέλιπε πᾶν μέσον σωτηρίας. Ρίψασα βλέμμα ἐπὶ τῆς φρικαλέας ὁδοῦ ἣν εἶχε διατρέξει ἡσθάνθη φόβον καὶ ἐκλονίσθη ἡ ἀπόφασις αὐτῆς. Οὐδαίς ποτε εἶχε φθάσει εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο· οἱ ἄστοι μόνοι ἠδύναντο νὰ κτίσωσιν ἐκεῖ τὰς φωλεάς των. Οὐχ ἦττον ἡ Λίτσα ἐνισχύθη διὰ τῆς ἐκ τῆς καρδίας τῆς ἐξερχομένης ἰκεσίας.

Αἶφνης ἀκούει ἀσθενὲς βλήχημα· ἔντρομος ἐστράφη ἐκεῖ ὅθεν τοῦτο ἐξήρχετο καὶ οὐχὶ μακρὰν διέκρινεν αἶγα μετὰ τὰ αἰγιδιά της. Ἡ Λίτσα ἐχάρη ἰδοῦσα τὴν ἀπροσδόκητον ἐκείνην ὁδηγὸν παρὰ τοῦ θεοῦ πεμφθεῖσαν αὐτῇ. Ἐγνώριζεν ὅτι ἡ φύσις ἐδωρήσατο εἰς τὰ ζῶα ταῦτα τρυφεράν πρὸς τὰ τέκνα των στοργὴν καὶ ἀναρριχάμενα ἐπὶ τῶν βράχων, ὑπὸ μόνου τοῦ ἐνστίκτου φερόμενα, ἡξέουσι δι' ἀσφαλὺς ὁδοῦ νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τὴν πεδιάδα.

Ἡ Λίτσα εὐθὺς ἠκολούθησε τὰ ἔχνη τῆς αἰγῆς· ἀλλὰ κινδυνώδης πάντοτε ἦτο δι' αὐτὴν ἡ ὁδὸς καὶ θὰ προῦξενε σκοτοδινίαις καὶ εἰς τὸν εὐτολμότερον τῶν κυνηγῶν. Ἡ αἰξ κατήρχετο βραδέως καὶ μετὰ περισκέψεως, σταματῶσα πάντοτε ἐπὶ στερεοῦ τινος λίθου· ἡ Λίτσα τὴν παρηκολούθει. Ἡ πλευρὰ ἐκείνη τοῦ βράχου ἦτο ὡραιότερα ἐν τῇ ἀγριότητι αὐτῆς ὡς ἐκ τῆς βλαστήσεως· ἔνθεν ἀκείεις ἐξήρχοντο διὰ τῶν ρηγμάτων θαλλοὶ οὐχὶ μικρὰν παρέχοντες βοήθειαν τῇ φιλοστόργῳ μητρὶ, ἥτις κατερχομένη μετὰ τρεμούσας χεῖρας ἐκρατεῖτο ἀπ' αὐτῶν.

Τέλος, ἀκολουθοῦσα πάντοτε τὴν αἰ-

γα καὶ τὰ αἰγίδιά της, ἡ Λίζα ἀφίχθῃ εἰς
τινα ἀτραπὸν δι' ἧς μετέβη ἐπὶ τινος ὑ-
ψώματος ἀκούοντως εὐρέος καὶ οὐχὶ ὀ-
λως ἀπροσίτου, διότι πολλάκις τολμηροί
τινες νέοι πρὸς ἀλλήλους ἀμιλλώμενοι ἀ-
νέβησαν ἐκεῖ. Καὶ τῶντιν ἐίδετινὰς προσ-
παθοῦντας ν' ἀνέλθωσι, τούτους δὲ ᾤδη-
γει ὁ Μάρκος, ὁ υἱὸς τοῦ γέροντος χω-
ρικοῦ.

V.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΣΤΟΡΙΗΣ

Ἡ Λίζα, μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης
ἀνέκρυστον ἀντιτάσσασα θάρρος πρὸς
τοὺς φοβερούς κινδύνους, ὑπέκυπτε
πλέον εἰς τὴν ἰσχυρὰν συγκίνησιν ἣν ὑ-
πέστη ὅτε εἶδεν ἑαυτὴν σωθεῖσαν. Αὕτη
δὲν ἐφοβεῖτο πλέον οὔτε δι' ἑαυτὴν οὔ-
τε διὰ τὸ τέκνον της, καὶ ὅμως τῇ ἐ-
λειπεν ἡ φωνή, μετὰ δυσκολίας ἀνέπνεεν.
Ἰκετευτικὸν ποιοῦσα νεῦμα παρεκάλεσε
τοὺς προσερχομένους νὰ σιγήσωσι, καὶ
ἔδειξε τὸν οὐρανόν. Ἐκεῖνοι δὲ ἔστησαν
ἐν σιγῇ, καταληφθέντες ὑπὸ θάμβους
πρὸς τὴν ἥρωϊκὴν γυναῖκα· τὴν στιγμὴν
ἐκείνην αὕτη κατέστη ἀντικείμενον λα-
τρείας.

Ὁ Μάρκος, γενναῖος στρατιώτης καὶ
ναύτης, ἐθουρύνθη, ἡσχύνθη ἐνώπιον τοῦ
ἥρωισμοῦ τῆς Λίζας.

Ἀτενὼς δὲ προσβλέπων αὐτὴν, ἐ-
νόησεν ὅτι ἐλειποθύμει καὶ ἐκλονίζετο·
ἔδραμεν ἵνα τὴν στηρίξῃ, ἔλαβεν αὐτὴν
ἀπὸ τοῦ βραχίονος, καὶ μὴ προσέχων
οὐδόλως εἰς τὰ προσκόμματα τῆς ὁδοῦ
διηυθύνθη φέρων τὸ εὐγενὲς αὐτοῦ πορ-
τίον πρὸς, χλοάζοντά τινα λοφίσκον ὑ-
ψούμενον παρὰ τι ρυάκιον. Ἐκεῖ ἀ-
πέθηκεν ἐπὶ τοῦ χόρτου τὴν μητέρα
μετὰ τοῦ βρέφους. Ἡ Λίζα ἦτο ἀναί-
σθητος καὶ ὠχρότης θανάτου ἐκάλυπτε
τὸ πρόσωπόν της.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ νεαρὰ μήτηρ ἔ-
δραμεν ἵνα σώσῃ τὸ τέκνον της ὁ χρο-
νὸς ἀστραπηδὸν παρήρχετο, δὲν ἐμε-
τράτο, ἡ ἀγωνία καὶ ὁ ἐπαυξάνων τρό-

μος μετέβαλλον τὰ λεπτὰ εἰς μακρὰς
παλμώδεις ὥρας. Ἀναφώνησις θαυμα-
σμοῦ ἠκούσθη ἀνὰ τὴν κοιλάδα ὅταν
ἡ Λίζα ἔρθασε τὴν φωλεὰν τῶν ἀετῶν,
καὶ ἀπεριγράφτος ὑπῆρξεν ἡ ἀγωνία καὶ
ὁ τρόμος ὅταν αὕτη ὤφθη ἐν μέσῳ οὐ-
ρανοῦ καὶ γῆς αἰωρουμένη ἀπὸ τοῦ θρά-
χου. Πάντες οἱ παρестῶτες ἐκκλινον γόνυ
ἱκετεύοντες ὑπὲρ αὐτῆς μετὰ τοῦ ἐρη-
μείου, ὡς εἴπομεν, ἡ δὲ ἱκεσία ἐξ-
ηκολούθησε μέχρις οὗ ἡ γηραιὰ μή-
τηρ τῆς Λίζας ἐκραύγασεν—Ἐσώθη, θεέ
μου! ἐσώθη!

Εἰς τὴν κρυγὴν ταύτην ἄλλη ἐ-
μοία ἀντήχησεν ἥτο ἡ τοῦ Μάρκου
ἐν ὑπερβαλλούσῃ χαρᾷ δεικνύοντος ἀ-
πὸ τοῦ λοφίσκου τοῦ σωθέντος πρὸς
πάντας τοὺς ἐν τῇ κοιλάδι χωρικοὺς.
Οὗτοι ὡς ὑπὸ ἡλεκτρικοῦ βληθέν-
τες σπινθήρος, ἀνεπήδησαν καὶ ἐξέ-
πεμψαν ὄρυγμους ἀγαλλιάσεως, καὶ ἐ-
δραμον ἵνα ἐκ τοῦ πλησίον ἴδωσι τὴν Λί-
ζαν καὶ τὸ τέκνον της. Αὕτη ἔκειτο εἰ-
σέτι ἀναισθητοῦσα. Αἱ μὲν προσδραμοῦ-
σαι μητέρες ἡμιλλῶντο τίς νὰ σφίγῃ εἰς
τάς ἀγκάλας της τὸ νήπιον, ἀποσπῶ-
σαι αὐτὸ ἡ μὲν ἀπὸ τῆς δὲ, καὶ πληροῦ-
σαι φιλημάτων· οἱ δὲ δι' ἐνθαρρυντικῶν
καὶ παραμυθητικῶν λέξεων προσεπάθουν
νὰ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐ-
τῆς τὴν πτωχὴν γυναῖκα.

Ἀπροσδόκητος ταραχὴ ἐθουρύνθησε τὸ
πλῆθος ἐκεῖνο. Νέος τις κομποπρεπῶς
ἐνδεδυμένος, ἀσθμαίνων καὶ στάζων ὑπὸ
ἰδρώτος προσήρχετο ἥτο ὁ Ἀντώνιος.
Ἐλθὼν ἔπεσε πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Λί-
ζας· ψιθυρισμὸς ἀγανακτικῆς ἐγέρθη
ἐν τῇ θέᾳ τοῦ φρεναπατήσαντος τὴν
πτωχὴν νεάνίδα.

Οὐχὶ μακρὰν τῆς κοιλάδος ὁ Ἀν-
τώνιος ἔμαθε τυχαίως παρὰ τινος διαβά-
του τὴν ἀρπαγὴν τοῦ παιδίου καὶ τὴν
ἀπελπησίαν τῆς μητρός. Λυπηρὰ προ-
αίσθησις τὸν παρώτρυνε νὰ κατέλθῃ εἰς
τὴν κοιλάδα· ὁ ἔλεγχος ἰσχυρῶς ἐ-
δηξεν τὴν καρδίαν του.

Ὁ ψίθυρος τοῦ πλήθους βαθυμὸν
μετεβλήθη εἰς δειγμάτων φανερὰς ἀπο-

στροφῆς. Ἄλλ' ὁ Ἀντώνιος, ἀδιαφορῶν δι' ἑαυτὸν, γονυπετὴς παρετῆρει, σπαρασσόμενος ὑπὸ τῶν ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως, τὸ θυμὰ του ἐστερημένον αἰσθήσεων, καὶ τὸ νήπιον, ὕπερ, καὶ τοὶ ναννουρίζομενον εἰς τὰς ἀγκάλας γυναικὸς τινος, ἔκλαιεν ἐκπέμπον τὰς ἀνὰ θροῦς ἐκείνας φωνάς, τὰς εὐγλωττοτέρας καὶ αὐτῶν τῶν λέξεων.

Τέλος ἡ Λίζα ἐστέναξεν, ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ Ἀντωνίου, γλυκὺ μειδίαμα, ὡς ἐν ταῖς εὐδαίμοσι τῆς ἀθωότητος ἡμέραις, διεγράφη ἐπὶ τῶν χειλέων της. Αὕτη λοιπὸν καὶ ἐξευτελισθεῖσα, καὶ προδοθεῖσα, ἐσυγχώρησε τὸν πλανήσαντα αὐτὴν.

Ὁ Ἀντώνιος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιστῇ πρὸς τὸν σπαραγμὸν τῆς καρδίας του πιεζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνυποφόρου ἄχθους τοῦ ἐγκλημάτος του· ἄπελπισ ἠγέρθη καὶ ἀπομακρυνόμενος ἐκραύγαζε·

—Ναί, εἶμαι ἄξιος τῆς περιφρονήσεως πάντων· φονεύσατέ με, ὅλοι ἐνόησαν τὸ συγγερὸν ἐγκλημά μου, ὅλοι ἔμαθον τί ἔπραξε κατὰ τοῦ ἀθώου τοῦτου ἀγγέλου!

Τότε ὁ αἰδέσιμος ἱερεὺς ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ διὰ τῶν παραμυθιῶν τῆς θρησκείας κατώρθωσε νὰπραύνη τὴν ἀπέλπιδα ψυχὴν τοῦ νέου καὶ ν' ἀνοίξη τὴν καρδίαν του εἰς αἰσθήματα καλλιτέρα. Εἶτα ὠδήγησεν αὐτὸν παρὰ τῇ Λίζᾳ ἀναλαβούσῃ ἐκ τῆς λειποθυμίας, ἤνωσε τὰς δεξιὰς αὐτῶν, κὺλόγησε τὸ νεαρὸν ζεῦγος, καὶ ἔθηκε τὸ τέκνον εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πατρὸς.

Βαθέως συνεκινήθησαν ἐκ τῆς σκηνῆς αὐτῆς πάντες οἱ περιεστώτες, καὶ ὀφθαλμοὶ δὲν ἔμεινεν ἄβροχος δακρύων· ἡ τοῦ πλήθους δεσπόζουσα κατὰ τοῦ Ἀντωνίου ὀργὴ ἐσβέσθη καὶ πάντες συνεριωώθησαν μετ' αὐτοῦ.

Εὐθὺς οἱ νέοι ἐσχημάτισαν φορεῖον ἐκ γλοερῶν κλάδων ὕπερ ἔπειτα ἔπλαξαν διὰ φύλλων περιβαλόντες αὐτὸ διὰ ἐρύου· αἱ νεάνιδες τὸ ἐκόσμησαν

καλύψασαι δι' ἀνθέων. Ἐπ' αὐτοῦ ἐθεσαν τὴν Λίζαν ἐγγὺς δ' αὐτῆς τὸ θρόνον.

Ὁ Ἀντώνιος, ὁ χαριέστερος ὁ ἰσχυρώτερος, ὁ πλουσιώτερος νέος τῆς κώμης Δ*** κρατῶν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὴν τῆς Λίζας του, ὅλως χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος ἔβαινε παρὰ τῷ φορεῖῳ φερομένῳ ὑπὸ τοῦ Μάρκου καὶ ἄλλου τινος ρωμαλέου χωρικοῦ. Οἱ δὲ ἀγαλλόμενοι προπομποὶ συνώδευσαν τοὺς συζύγους εἰς τὴν πενιχρὰν κατοικίαν τῆς μητρὸς τῆς Λίζας. Αὐθημερὸν δὲ ἐτελέσθησαν ἐν τῇ μικρᾷ τοῦ χωρίου ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ σεβασμίου ἐφημερίου οἱ γάμοι τῆς Λίζας μετὰ τοῦ Ἀντωνίου.

(ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

(De Chateaubriand)

Εἰσελθε εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ ἐκεῖνα δάση τὰ τοσοῦτον γηραιὰ ὅσον ὁ κόσμος· ποῖα βαθεῖα σιγὴ εἰς τὰ ἐνδιατήματα ἐκεῖνα, ὅταν οἱ ἄνεμοι ἀναπαύωνται! Ὅποια ἀγνωστοὶ φωναὶ, ὅταν οὗτοι ἐξεγείρωνται! Εἶσαι ἀκίνητος, τὸ πᾶν σιγᾷ· προχώρησον ἐν βῆμα τὸ πᾶν στενάζει. Ἡ νύξ πλησιάζει, αἱ σκιαὶ συμπυκνοῦνται· ἀκούεις ἀγέλας ἀγρίων ζῶων διαβαινούσας εἰς τὰ σκότῃ· ἡ γῆ γογγίζει ὑπὸ τὰ βήματά σου· ὑπὸ κεραυνοβόλῶν μυκῶνται αἱ ἔρημοι, τὸ δάσος ταρασσεται, τὰ δένδρα πίπτουσι, ἀγνωστος ποταμὸς ἐνώπιόν σου τρέχει. Ἡ σελήνη ἐπὶ τέλους ἐκ τοῦ ὀρίζοντος ἐγείρεται· καθόσον διαβαίνει εἰς τοὺς πόδας τῶν δένδρων, αὕτη φαίνεται πλανωμένη ἐνώπιόν σου εἰς τὴν κορυφὴν των καὶ θλιβερώς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἀκολουθοῦσα. Ὁ ὁδοιπὸρος κάθηται ἐπὶ